

Ключови аспекти

Европейската схема за гарантиране на депозитите:

- ще се основава на съществуващата система от национални схеми за гарантиране на депозитите, създадени в съответствие с правилата на Европейския съюз; отделните вложителите ще продължат да се ползват със същата защита (100 000 EUR);
- ще бъде въведена постепенно и поетапно;
- като цяло няма да предполага разходи за банковия сектор: вноските на банките към европейската схема за гарантиране на депозитите могат да бъдат приспаднати от техните национални вноски за схемите за гарантиране на депозитите;
- ще включва претеглени рискове; по-рисковите банки ще плащат по-високи вноски от по-надеждните банки и този принцип ще бъде задълбочен с постепенното разгръщане на европейската схема за гарантиране на депозитите;
- още от самото начало ще се прилагат корекции за риска, придружени от строги предпазни мерки: така например схемата ще застрахова само тези национални схеми за гарантиране на депозитите, които спазват правилата на ЕС и са в процес на изграждане в съответствие с тях;
- ще бъде придружена от съобщение, в което се определят мерки за намаляване на рисковете, като например бъдещи предложения с цел да се гарантира, че експозицията на банките на риск от кредитно неизпълнение от страна на отделните държави е достатъчно диверсифицирана; и
- ще бъде задължителна за държавите членки от еврозоната, чиито банки понастоящем са обхванати от единния надзорен механизъм; същевременно ще бъде отворена и за други държави — членки на ЕС, които желаят да се присъединят към банковия съюз.

Три стъпки за въвеждане на европейска схема за гарантиране на депозитите

Етап 1: Презастраховане

Предложението на Комисията започва с подход за презастраховане, който ще продължи 3 години (до 2020 г.).

Как ще протече този етап:

— на етапа на презастраховане дадена национална схема за гарантиране на депозитите може да ползва средства от европейската схема за гарантиране на депозитите само ако е изчерпала всичките си собствени ресурси и ако отговаря на изискванията на директивата за схемите за гарантиране на депозитите — условие, което трябва да бъде спазено и на останалите етапи от процеса.

— европейската схема за гарантиране на депозитите ще предоставя допълнителни средства на национална схема, но само до определен размер.

Ще се вземат предпазни мерки, за да се гарантира, че националните схеми могат да ползват европейската схема за гарантиране на депозитите само когато това е обосновано, както и за да се преодолее възможен морален риск. По-специално, средствата по европейската схема за гарантиране на депозитите ще бъдат на разположение, ако държавата членка изцяло е приложила съответните правила в Директивата относно СГД. Всяко използване на средства по европейската схема за гарантиране на депозитите внимателно ще се наблюдава. Ако се установи, че дадена национална схема неправомерно е получила средства по европейската схема за гарантиране на депозитите, те трябва да се възстановяват в пълен размер.

Този първи етап на презастраховане ще ограничи връзката между банките и държавния дълг. Необходимо е обаче да се положат допълнителни усилия, за да се предостави пълна гаранция, на която могат да разчитат националните схеми, и за да се гарантира, че всички депозити на дребно в банковия съюз се ползват с еднакво равнище на защита. По тази причина е необходим втори етап.

Етап 2: Съзастраховане

След изтичане на 3-годишния период на действие като схема за презастраховане, през 2020 г. европейската схема за гарантиране на депозитите ще се превърне постепенно в система за взаимно използване („съзастраховане“), като ще продължат да се прилагат ограничения и предпазни мерки срещу злоупотреби.

Основната разлика на този етап е, че националните схеми няма да бъдат задължени да изчерпат собствените си средства, преди да получат достъп до средства по европейската схема за гарантиране на депозитите. Европейската схема за гарантиране на депозитите ще може да поеме част от разходите от момента, в който банковите вложители трябва да бъдат обезщетени. Това предполага по-голяма степен на споделяне на риска между националните схеми чрез европейската схема за гарантиране на

депозитите. Участието на европейската схема за гарантиране на депозитите ще започне на относително ниско равнище (20 %) и ще се увеличава постепенно в рамките на 4-годишен период.

Етап 3: Пълна гаранция

Делът на риска, който се поема от европейската схема за гарантиране на депозитите, постепенно ще достигне 100 % и от 2024 г. тя изцяло ще гарантира националните СГД. Същата година окончателно ще бъдат въведени Единният фонд за реструктуриране и изискванията на настоящата Директива относно СГД.

Европейски фонд за гарантиране на депозитите

Още от самото начало ще бъде създаден Европейски фонд за гарантиране на депозитите. Той ще се финансира пряко от вноски на банките, съобразени с техния рисков профил. Управлението на Европейския фонд за гарантиране на депозитите ще бъде поверено на вече действащия Единен съвет за реструктуриране.

Мерки за намаляване на риска

Наред с въвеждането на европейската схема за гарантиране на депозитите и успоредно с работата по законодателното предложение, Комисията ще подготви цялостен пакет от мерки за намаляване на рисковете и за осигуряване на равнопоставени условия в рамките на банковия съюз.

Те включват:

- ограничаване на националните варианти и прерогативи при прилагането на пруденциалните правила, така че Единният надзорен механизъм да може да функционира възможно най-ефективно;
- хармонизиране на националните схеми за гарантиране на депозитите;
- изготвяне на законодателство за прилагане на оставащите елементи от регулаторната рамка за банките, договорени на международно равнище, по-специално за ограничаване на задлъжнялостта на банките, за гарантиране стабилността на банковото финансиране, за подобряване на сравнимостта на претеглените спрямо риска активи и за прилагане на препоръките на Съвета за финансова стабилност относно общия капацитет за покриване на загуби на банките до 2019 г., така че банките в

затруднение да разполагат с необходимите ресурси, без да се налага да прибягват до средствата на данъкоплатците;

- реално прилагане на съществуващите правила, така че използването на публично финансиране за поддържане на платежоспособен и устойчив банков сектор да е сведено до минимум;
- по-голямо сближаване на законодателството в областта на несъстоятелността, както е предвидено в Плана за действие за изграждане на съюз на капиталовите пазари;
- инициативи за пруденциално третиране на експозицията на банките на риск от кредитно неизпълнение от държавата, като например ограничаване на експозицията на банките на този риск, за да се гарантира диверсифициране на риска.

Наред с това Комисията ще положи усилия да гарантира пълното транспониране от страна на държавите членки на съществуващото законодателство в тази област, а именно директивите от 2014 г. — Директивата за възстановяване и реструктуриране на банките и Директивата относно схемите за гарантиране на депозити. По установените проблеми вече са започнали процедури по нарушение ([Вж. IP/15/5827](#)).

Контекст:

През 2012 г., като част от една по-дългосрочна визия за икономическа и фискална интеграция^[1], Комисията призова за създаването на банков съюз, който да стабилизира банковия сектор и да възстанови доверието в еврото. Банковият съюз трябваше да бъде въведен поетапно чрез прехвърляне на надзора на равнището на ЕС, създаване на единна рамка за управление на банкови кризи и обща система за защита на депозитите. Въпреки че първите два аспекта бяха постигнати чрез създаването на Единния надзорен механизъм и Единния механизъм за реструктуриране, все още не е въведена обща система за защита на депозитите.

В доклада на петимата председатели от 22 юни 2015 г.^[2] и в последвалото съобщение на Комисията от 21 октомври 2015 г.^[3] се определя ясен план за задълбочаване на икономическия и паричен съюз (ИПС), включително по-нататъшни стъпки за ограничаване на рисковете за финансовата стабилност. Завършването на банковия съюз е задължителна стъпка за постигането на цялостен и задълбочен ИПС. За единната валута е важно да има единна и напълно интегрирана финансова система за по-ефективно осъществяване на паричната политика, по-добро справяне с

икономическите сътресения посредством подходяща диверсификация на риска между отделните държави членки и общо доверие в банковата система в еврозоната.

По-специално, в доклада на петимата председатели се предлага създаването в дългосрочен план на европейска схема за гарантиране на депозитите като третия стълб на банковия съюз заедно с банковия надзор чрез Единния надзорен механизъм и преструктурирането на банките чрез Единния механизъм за преструктуриране.

Въпреки че националните схеми за гарантиране на депозитите вече се прилагат и осигуряват защита в размер на 100 000 EUR на човек/на банкова сметка, те не разполагат с подкрепата на обща европейска схема.

За повече информация:

Вж. [МЕМО/15/6153](#)

[1] Съобщение на Комисията до Европейския парламент и Съвета „Пътна карта за създаване на банков съюз“, COM(2012) 510, 12.9.2012 г.

[2] Доклад на петимата председатели: „Завършване на европейския икономически и паричен съюз“, 22 юни 2015 г., http://ec.europa.eu/priorities/economic-monetary-union/docs/5-presidents-report_en.pdf

[3] Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета и Европейския икономически и социален комитет относно стъпките към завършването на икономическия и паричния съюз, COM(2015) 600 final 21.10.2015 г.